

Lausunto Vaasan hallinto-oikeudelle koskien valitusta lupa- ja valvontalautakunnan antamasta määräyksestä jätevesien käsittelyjärjestelmän uusimiseksi, Hankasalmi

Lupa- ja valvontalautakunta 26.11.2025 § 140
497/11.04.00/2024

Päätösehdotus

Lupa- ja valvontalautakunta toteaa lausuntonaan jätevesien käsittelyä koskevaa hallintopakkopäätöstä koskevassa valitusasiassa (Dnro 888/2025) seuraavaa:

Harmaiden jätevesien käsittelyjärjestelmää arvioitaessa käytössä on ollut rakennusvalvonnan arkistosta löytyvät rakennuksen käyttötarkoituksen muutosta koskevaan lupaan (päättöpäivä 9.12.2013 § 241) liittyvät asiakirjat. Kunnan ympäristönsuojeluviranomainen ja rakennusvalvontaviranomainen ovat toisistaan erillisiä viranomaisia. Käyttötarkoituksen muutosta koskeneen luvan hyväksytty loppukatselmus vuodelta 2019 ei siten tarkoita automaattisesti sitä, että järjestelmä on toteutettu ympäristönsuojelumääräysten mukaisesti. Lisäksi, vaikka asiakirjoihin on liitetty suunnitelma Rotomonin imeytyskentästä, on ympäristönsuojeluviranomainen katsonut, ettei suunnitelman löytyminen asiakirjojen yhteydestä itsessään tarkoita, että se täyttäisi ympäristönsuojeluviranomaisen kyseisen luvan käsittelyn yhteydessä antamassa lausunnossa (päivätty 10.12.2013) todetut vaatimukset. Mahdollisista aiempien viranhaltijoiden kanssa käydyistä muista keskusteluista ei ole jäänyt dokumenttia lupa-asiakirjojen yhteyteen.

Luvan käsittelyn aikaan vuonna 2013, kuten nykyisinkin, imeytyskentän sijoittaminen pohjavesialueelle ei ole ollut Hankasalmen kunnassa sallittu ratkaisu edes harmaiden vesien osalta. Asia käy ilmi kunnan ympäristönsuojelumääräyksistä. Vaikka jätevedet esikäsittelään tavanomaista harmaiden vesien käsittelyjärjestelmää moniosaisemmassa saostussäiliössä, on kyseessä kuitenkin järjestelmä, jossa jäteveden puhdistus perustuu maaperään imeyttämiseen. Valituksessa on viitattu kunnan nykyisiin ympäristönsuojelumääräyksiin: määräysten pohjavesialueita koskevalla jätevesien imeytyskiellolla tarkoitetaan myös imeytyskenttien sijoittamisen kieltoa. Imeytyskenttä ei ole myöskään määräyksen tarkoittama tiivis jätevesijärjestelmä.

Valituksessa on mainittu, että järjestelmä olisi ollut käytössä runsaat viisi vuotta. Veloitetut eivät ole aiemmissa kirjallisissa selvityksissään tuoneet esiin järjestelmän tarkkaa rakentamisajankohtaa, eikä se käy valituksestakaan täysin eksaktisti ilmi. Lupa, johon järjestelmän uusiminen on liittynyt, on myönnetty vuonna 2013. Lupa- ja valvontalautakunnan määräyksessä aikaa järjestelmän uusimiselle on annettu maaliskuuhun 2027 saakka. Vaikka on totta, että järjestelmän käyttöikä jää tavanomaista lyhyemmäksi, on määrääjassa pyritty huomioimaan tilanteen poikkeuksellisuus. Vuoden 2023 toukokuussa pidetystä tarkastuksesta on kulunut määrääjän päättyessä noin neljä vuotta.

Ottaen huomioon ympäristönsuojelulain sekä kunnan nykyiset ja aiemmat ympäristönsuojelumääräykset, sillä, ollaanko luokiteltua pohjavesialuetta ottamassa varmuudella vedenkäyttöön, ei ole merkitystä jätevesivalvonnan kannalta. Pohjavesialueita koskevat jätevesimääräykset pyrkivät toteuttamaan ympäristönsuojelulakiin kirjattua ehdotonta pohjaveden pilaamiskieltoa.

Hallinto-oikeutta pyydetään lisäksi huomioimaan asian käsittelyssä valituksenalaisessa päätöksessä esitetyt perustelut, jotka osaltaan vastaavat valituksessa esitettyihin seikkoihin.

Päätös

Vs. ympäristötoimenjohtajan esitys hyväksyttiin.

Selostus

Vaasan hallinto-oikeus on pyytänyt lupa- ja valvontalautakunnalta lausuntoa lautakunnan hallintopakkopäätöksestä 20.05.2025 § 63 tehdystä valituksesta. Lupa- ja valvontalautakunnan antama päätös on koskenut harmaiden jätevesien käsittelyjärjestelmän uusimisesta määräämistä ympäristönsuojelulain 175 §:n nojalla ja uhkasakon asettamista määräyksen tehosteeksi.

Valituksessa haetaan päätöksen kumoamista. Valituksessa todetaan muun muassa, että rakennuksen käyttötarkoituksen muutosta koskevassa vuonna 2013 myönnettyssä luvassa on edellytetty harmaiden vesien johtamista saostuskaivon kautta imeytyskentälle ja kyseinen järjestelmä on rakennettu asianmukaisesti. Rakennus on nykyisin kesämökkikäytössä 4-5 kuukautta vuodesta. Valituksen mukaan kunnan ympäristönsuojelusihteeri on hyväksynyt ratkaisun ja asiasta on sovittu hänen kanssaan henkilökohtaisesti, lisäksi rakennusvalvonnan hyväksyntä on saatu loppukatselmuksessa vuonna 2019.

Valituksessa todetaan, että jätevesijärjestelmä on vaadittu uusittavaksi pullokaivoksi ympäristönsuojelun keväällä 2023 pitämän tarkastuksen jälkeen. Valittajat katsovat, että on täysin kohtuutonta ja hallintolain vastaista, että viranomaisten hyväksymän järjestelmän purkamista vaaditaan runsaan viiden vuoden käytön jälkeen, kun imeytyskentän laskennallinen käyttöikä on yli 20 vuotta. Pohjavedelle ei ole kiinteistön talousvesikaivon perusteella aiheutunut haittaa, vettä suojaa mm. savikerros. Valituksen mukaan nykyisetkin ympäristönsuojelumääräykset sallivat joissain tapauksissa harmaiden vesien käsittelyn pohjavesialueella määräyksen muotoilun vuoksi. Lisäksi valituksessa viitataan siihen, että pullokaivon asentaminen harmaille vesille saastuttaisi ympäristöä muilla tavoin esimerkiksi kuljetusten kautta. Valituksessa on myös todettu, että nyt kyseessä olevalta pohjavesialueelta ei ole suunnitteilla ottaa vettä.

Valituksen sisältö käy tarkemmin ilmi oheisaineistona olevasta valitusasiakirjasta.

Esityslistan ohessa:

- [REDACTED] Vaasan hallinto-oikeudelle 30.6.2025 tekemä valitus liitteineen (sisältää valituksenalaisen päätöksen)
- Hankasalmen kunnan edeltävät ympäristönsuojelumääräykset, hyväksytty 12.3.2012

Esittelijä

Vs. ympäristötoimenjohtaja Pälvi Pöyhönen

Valmistelija

Vs. ympäristötarkastaja Nenna Ahonen